בבית משפט השלום
באשדוד

ת.צ. 16/

מדור שירות לקהל
בית משפט השלום אשדוד
01-12-2016
התקבל / נבדק
ודחוקר ב'סיקה

המבקשת: **דליה וינקור ת.ז. 317653616**
ע"י ב"כ עוה"ד איל קומפורט וואו
תומר אלנתן
מרח' הרצל 39, פתח-תקווה
טל: 076-5410710 פקס: 076-5410700
דוא"ל: OFFICE@EC-ADV.CO.IL

- נ ג ד -

המשיבה: **מאפיית טעמי הכפר 2011 בע"מ ח.פ. 514580588**
מרח' המדע 11 אשדוד

בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית

(מכח הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו 2006)

המבקשת מתכבדת בזאת להגיש לבית המשפט הנכבד בקשה לאישור תובענה כייצוגית. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לאשר התובענה כייצוגית, להכריע בה לטובת הקבוצה ולפסוק לטובת חברי הקבוצה את הסעדים המבוקשים במסגרתה.

- כתב התביעה מצ"ב **כנספח א'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.
- תצהיר המבקשת מצ"ב **כנספח ב'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

המבקשת מציעה, כי קבוצת התובעים אותה מתבקש בית המשפט הנכבד לאשר למבקשת לייצג, תוגדר כדלהלן ובכפוף לאישורו של בית המשפט הנכבד:

" כלל הצרכנים אשר רכשו את מוצר המשיבה מסוג "לחם שיפון קל" (להלן: "המוצר") וזאת החל מ-5 שנים עובר להגשת הבקשה."

הצדדים

1. המשיבה הינה מאפייה הממוקמת בעיר אשדוד אשר משווקת את מגוון מוצריה לחנויות ברחבי הארץ. בין מוצריה של המשיבה ניתן למצוא את המוצר נשוא הבקשה **"לחם שיפון קל"** (להלן: "**המשיבה**").

2. המבקשת הינה צרכנית אשר נוהגת לרכוש לחמים קלים ו/או לחמי שיפון, אשר רכשה את מוצר המשיבה נשוא הבקשה (להלן: "**המבקשת**").

<u>רקע כללי</u>

3. התובענה שאישורה כתובענה ייצוגית מתבקש כדלקמן, עוסקת בהפרות של הוראות **תקן ישראלי רשמי 1145 (סימון ואריזה של מוצרי מזון) ותקן ישראלי 1241 "לחם"** שהינם תקנים רשמיים מחייבים בפני עצמם וכן מכח צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון)-תשנ"ט 1998.

4. תקן 1145 נועד להקל על הצרכן וללמדו על מאפייניו של המוצר אותו הוא מעוניין לרכוש, להשוות בין מבחר מוצרי היצרנים השונים ובכך לקבל החלטות נבונות, מושכלות, בריאותיות וכלכליות תוך הסתמכותו על מידע מלא וקוהרנטי.

5. תקן 1241 "לחם" הינו תקן ספציפי ללחם הכולל דרישות ייצור, הוראות סימון, אריזה, שיווק, הובלה וכיוצב'.

6. כאשר אחוז קמח השיפון המצוי בלחם הקרוי "לחם שיפון קל" אינו מצוין ברשימת הרכיבים, הרי שנבצר מהצרכן לבצע בחירה מושכלת ולהשוות בין לחמי שיפון שונים.

7. נוסף על כך, תטען המבקשת כי מוצרי המשיבה נשוא התביעה אינם עומדים בדרישות המינימאליות של תקן ישראלי 1241 "לחם" לשם כינוי מוצר המשיבה בשם "קל" כאשר היא למעשה מטעה ועושקת את ציבור הצרכנים.

8. המשיבה, בהתעלמותה מהוראות התקנים, בחרה להטעות ו/או להסתיר ו/או להעלים מידע מעיני הצרכן ובכך מסבה נזק לציבור הצרכנים.

<u>העובדות הצריכות לעניין</u>

9. במהלך אחת הקניות, אותן מבצעת בדרך קבע, רכשה המבקשת את מוצר המשיבה "לחם שיפון קל".

- העתק חשבונית רכישה מצ"ב **<u>כנספח ג'</u>** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

10. עוד באותו היום, טעמה המשיבה מהמוצר שרכשה וחשה כי טעמו שונה מטעמם של לחמי שיפון קלים אחרים אותם רכשה ואכלה בעבר. משכך, פנתה המבקשת אל אריזת המוצר תוך רצון ללמוד על רכיביו ומאפייניו.

11. להפתעתה הרבה, גילתה המבקשת מספר עובדות מקוממות ומדאיגות, כמפורט להלן:

א. המשיבה מציגה את המוצר, כלחם קל (201 קלוריות), שעה שלחם השיפון הרגיל המקביל (שגם הוא ללא סימון אחוז קמח השיפון), משווקת, מכיל פחות (199 קלוריות) קלוריות ל-100 גרם, אותו היא מייצרת ו/או

ב. אחוז קמח השיפון אינו מצוין בפירוט רכיבי המוצר.

ג. המרכיב הראשון (ובכל הנראה העיקרי) במוצר "לחם שיפון קל" הינו בעצם קמח חיטה, ממנו המשיבה מנסה להימנע.

- העתק תמונות המוצר "לחם שיפון קל" מצ"ב **כנספח ד'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

- העתק תמונות המוצר המקביל מצ"ב **כנספח ה'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

12. בשל הממצאים אותם גילתה, הבינה המבקשת כי רכשה מוצר ירוד שאינו "קל" ובעל כמות נמוכה של קמח שיפון. המבקשת חשה מרומה וכעוסה כאשר חשבה לתומה שרכשה מוצר איכותי ובריא אך התחוור לה שלא כך הדבר ולמעשה הולכה שולל על-ידי המשיבה.

13. בקנייתה הבאה, שבה המבקשת לחנות ממנה רכשה את המוצר וגילתה כי מגוון מוצרים המיוצרים ו\או משווקים על-ידי המשיבה אינם מסומנים כנדרש על-פי הדין. במהלך חיפושיה אחר לחם התואם את ציפיותיה ודרישותיה, נתקלה המבקשת במוצר נוסף של המשיבה בשם **"לחם קסטן – צימוקים ואגוזים"** אשר גם הוא אינו כולל סימון אחוז הצימוקים והאגוזים במוצר.

14. לאחר בחינה של מוצרים דומים המיוצרים על-ידי חברות מתחרות, גילתה המבקשת כי החברות המתחרות, רובן ככולן, דואגות לסימון אחוז קמח השיפון בלחמי השיפון אותם הן מייצרות ולחמן "הקל" מכיל פחות שליש קלוריות, מלחמן הרגיל המקביל, כמבוקש ע"פ תקן 1241 "לחם".

- העתק תמונות "לחם קסטן" מצ"ב **כנספח ו'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

- העתק תמונות לחמי חברות מתחרות מצ"ב **כנספח ז'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

15. בשל האמור, חדלה המבקשת מרכישת מוצרי המשיבה ופנתה לייעוץ משפטי בכדי לברר את זכויותיה המשפטיות תוך הצגת המוצרים נשוא הבקשה.

המסגרת הנורמטיבית

תקן 1145

16. הוראות סעיף 8 לתקן, מורות כי כל המוצרים אשר **שמם כולל רכיב כלשהו במוצר**, ו\או כאשר **הרכיב חשוב לאפיונו של המוצר** ולהבחנה בינם לבין מוצרי מזון אחרים ו\או כאשר בסימון של מזון הרכיב מודגש באמצעות מילים, תמונות, או תיאור גרפי אחר, יש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר.

17. לא זו אף זו, על-פי סעיף 3 לתקן 1145, חל איסור לסמן מזון באופן מטעה ויש לסמנו באופן שניתן יהא להוכיח את נכונות הסימון בו. אי סימון שיעור אחוז רכיב קמח השיפון, שהינו חשוב ביותר לצורך אפיון המוצר וכן להבחנה בינו לבין מוצרים אחרים

מהווה מעשה ואו מחדל המטעה את ציבור הצרכנים והדבר מסב לציבור הצרכנים נזקים ממוניים ובלתי ממוניים.

18. המבקשת תטען כי ניזוקה ונפגעה זכותן הבסיסית שלה ושל הקבוצה, לבחור את המוצר הרצוי מבין מגוון המוצרים ונמענה מהן האפשרות האוטונומית לקבל מידע לצורך אפיון המוצר ואו להשוות באופן אפקטיבי בין המוצרים נשואי הבקשה לבין מוצרים אחרים אשר רובם ככולם ממלאים את דרישות התקנים.

תקן 1241

19. הוראות סעיף 107 לתקן קובעות כי על מנת לסמן מוצר כ"קל", ערכו הקלורי צריך להיות מופחת בשליש לפחות בהשוואה למוצר מזון דומה:

" מותר לסמן את המוצר בכינוי "קל" (או "קלה") בכפוף לנקוב להלן:

למוצר שסומן בכינוי "קל" יהיה ערך קלורי ל-100 גרם או ל-100 סמ"ק הנמוך ב-1/3 בהשוואה למוצר מאותו מין."

20. המשיבה, בהתנהגותה זו, מטעה ופוגעת בחופש הבחירה של הצרכן וצרכיו האישיים שעה שבוחרת היא לשווק ללקוחותיה לחם הנחזה להיות לחם "קל". מלבד הטעיית הצרכן ועשיית עושר שלא כדין, הרי שהדבר יכול וגרם לחלק מציבור הצרכנים פגיעה בריאותית, שעה שביקשו לצרוך לחם "קל" בשל בעיה ואו מגבלה רפואית ולמעשה ומבלי להבחין, צרכו לחם רגיל, שאותו נאסר עליהם לאכול.

הפרת חובה חקוקה

21. הסעיף הרלוונטי לענייננו הנו סעיף 63 לפק' הנזיקין הקובע:

א. מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו ע"פ כל חיקוק, למעט פקודה זו- והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או הגנתו של אדם אחר וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק.

ב. לעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או הגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שאתם נמנה אותו פלוני.

22. סעיף 2 (א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981, קובע כי:

"לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה":

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;

23. תכלית איסור ההטעיה שבחוק הגנת הצרכן נקבעה בע"א 10626/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (פורסם בנבו).

"תכלית האיסור על הטעייה היא להבטיח את יכולתו של ציבור הלקוחות להתקשר ולצרוך מידע באופן מיודע"

24. בכדי להימנע מהטעיית הצרכן, חייב העוסק לוודא כי הציג בפניו את כל המידע המצוי בידיו, כך שתובטח יכולתו לצרוך באופן התואם למציאות, לצרכיו ולרצונותיו.

25. במקרה דנן הפרה המשיבה את חובותיה במעשה ומחדל, כאשר מציגה היא את המוצר כלחם "קל" שעה שהוא אינו כזה כלל ועיקר וכן כאשר אינה מציינת את אחוז רכיב קמח השיפון במוצריה ובכך גורמת להטעיית הצרכן, שעה שהוא רוכש מוצר וסובר כי קנה מוצר איכותי תוך ביצוע קניה מודעת ונבונה. למעשה, הקנייה שביצע, אינה קנייה מודעת וו\או הקנייה הנכונה והאיכותית ביותר, שאם עמדו בפניו מלוא הנתונים האמיתיים, הרי שלא היה רוכש אותו מוצר.

26. לא זו אף זו, המשיבה הטעתה את חברי הקבוצה תוך הפרת חובת הגילוי הקבועה בסעיף 4 (א)(1) לפיה:

"עוסק חייב לגלות לצרכן כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס".

27. זאת ועוד, סעיף 3 (ב) לחוק הגנת הצרכן קובע כי:

" לא יעשה עוסק דבר- במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו או הפעלה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה, בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת."

28. המבקשת תטען כי המשיבה הפרה את כל הוראות החוק המפורטות לעיל, שעה שנמנעה מלהציג וו\או לסמן את אחוז קמח השיפון במוצר נשוא הבקשה.

חובת תום הלב

29. התנהלות המשיבה שעה שהיא מסמנת לחם רגיל כלחם "קל" וו\או מסתירה וו\או אינה מסמנת את אחוז קמח השיפון במוצר בהתאם לחוק ומנצלת את חוסר תשומת לב הצרכנים מהווה הפרה בוטה של חובת תום הלב המוטלת עליה מכח סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג 1973, קל וחומר שעה שמדובר ביחסים בין ספק ולקוח.

עשיית עושר ולא במשפט

30. סעיף 1 (א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט 1979 קובע כי:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן-הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן-המזכה) חייב להשיב למזכה את הזכיה ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה- לשלם לו את שוויה."

31. כאמור לעיל בהרחבה, עולה כי המשיבה מתעשרת שלא כדין על חשבונם של ציבור הצרכנים, עת מציגה את המוצר כלחם "קל" שעה שהוא אינו כזה ומעלימה מידע מהותי באשר לשיעור אחוז קמח השיפון במוצר, אשר נועד לשם קנייה מושכלת, בריאותית וכלכלית ולמעשה גורמת לציבור הצרכנים לבצע רכישות בלתי מושכלות וו\או רצויות, כאשר רכישות אלו לא היו מתבצעות כלל אילו היה בפני הצרכנים מלוא המידע באשר למוצר אותו התכוונו לרכוש.

32. הנה כי כן, המשיבה גורפת רווחים שלא כדין ממעשיה וו\או מחדליה המפורטים לעיל. נטילת רווחיה של המשיבה אשר הגיעו לידיה שלא כדין, מהווה עיקר ממטרות התובענה הייצוגית, שכן ללא השבת הרווחים לבעליהם האמיתיים הרי שאין תמריץ וו\או הרתעה מפעילות קלוקלת זו אותה יש למגר.

רשלנות

33. סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן קובע מפורשות כי "דין מעשה או מחדל" כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין.

34. עוולת הרשלנות מוגדרת בסעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין כדלקמן:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – תהא זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה."

"החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת בלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף."

35. המבקשת תטען כי במעשיה ו/או במחדליה התרשלה המשיבה כלפיה וכלפי חברי הקבוצה בכך שסימנה את המוצר כ"קל" שעה שהוא אינו כזה ו/או כשלא גילתה ו/או הציגה ו/או סימנה את אחוז קמח השיפון במוצר.

36. כמו כן, לא פיקחה ו/או וידאה המשיבה כי ייצור המוצר ו/או סימון המוצר נעשה בהתאם לחוק ולתקנות.

37. המשיבה חייבת בחובת זהירות מושגית וקונקרטית המוטלות עליה כעוסק כלפי צרכן ועליה לקיים את כל החובות החקוקות המוטלות עליה. מן המקבץ עולה כי המשיבה הפרה את חובת הזהירות שהיא חייבת כלפי לקוחותיה בפרט והצרכנים ככלל.

נזק לאוטונומיה הצרכנית

38. הפגיעה באוטונומיה של הצרכן בגין "הטעייה צרכנית" שמשמעותה היא שלילת כח הבחירה של הנפגע בשל הטעיה, או בשל אי גילוי עניין מהותי הרלוונטי לעסקה-מוכרת כיום בפסיקת בתי המשפט כראש נזק המקים עילת תביעה, לרבות בהליך ייצוגי. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת חיות בע"א 10085/08 **תנובה נ' ראבי תופיק**, פ"ד נז (04):

"שלילת זכותם של הצרכנים לקבל החלטה באופן שקול, מושכל ומודע, בידיעת העובדות הנוגעות בדבר, האם לרכוש ולצרוך את החלב של תנובה, מהווה נזק עצמאי בר-פיצוי, גם בהיעדר כל נזק אחר, ואפילו אין ראיה שהצרכנים היו נמנעים מלרכוש את החלב לו ידעו את כל העובדות."

39. במסגרת בירור עילה זו, ניתן להכיר בחזקה עובדתית לפיה אדם שנפגעה האוטונומיה שלו, חש רגשות של כעס, תסכול ועלבון בעקבות התנהגות המזיק שבעטיין יהא זכאי הוא לפיצוי והנטל לסתור את החזקה מוטל על כתפי המעוול.

40. פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה אשר נשלל מן המבקשת נלווה נזק אחר. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת ברק ארז בע"א 1415/13 **ל.ב נ' היינץ רמדיה ואח'** (פורסם בנבו):

"פסיקת פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה אשר נשלל מן התובע נלווה נזק אחר....כל מהותה של התביעה בגין ראש נזק זה, היא שהפיצוי ניתן בשל הפגיעה ביכולת הבחירה של התובע."

41. מלבד הנזק הממוני אשר נגרם למבקשת, הרי שנגרם לה נזק בלתי ממוני במובן זה שנשללה ממנה זכות הבחירה האוטונומית לבצע רכישות מושכלות, נבונות ורצוניות של מוצר מבין כלל המוצרים השונים. לא זו בלבד, הרי שנגרעה מהמבקשת זכותה המהותית לאפיין את המוצר כפי שהדין מורה.

42. חוק הגנת הצרכן מטיל על עוסקים חובה קוגנטית, לסמן נכונה את תוצרתם בהתאם לחוקים, לתקנות ולתקנים הספציפיים, על מנת ליצור גילוי נאות ושימור האוטונומיה של הפרט באשר לצריכת מוצרים ההולמים את רצונו.

הגדרת הקבוצה והסעדים

43. בהתאם לסעיף 10 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, מקום ויאשר בית המשפט הנכבד את התובענה כייצוגית, עליו להגדיר את הקבוצה אשר בשמה תנוהל התובענה:

"אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה, לא יכלל בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור."

44. המבקשת תטען כי יש להגדיר את חברי הקבוצה כדלקמן:

"כלל הצרכנים אשר רכשו את מוצר המשיבה מסוג "לחם שיפון קל" (להלן: "המוצר") וזאת החל מ-5 שנים עובר להגשת הבקשה."

45. הסעדים אותם מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק הינם:

א. פיצוי כספי.

ב. צו עשה וסעד הצהרתי.

46. ניתן לפסוק סעדים אלו בהתאם לשיקול הדעת הרחב המוקנה לבית המשפט במסגרת תובענה ייצוגית, בהתאם לפסיקתו של כבוד השופט בנימיני בת.א. 1065/05 **שהי נ' תדיראן** (פורסם בנבו) כדלקמן:

"הגדרת השאלות המשותפות לכלל חברי הקבוצה, מצריכה בירור של הסעדים המבוקשים בבקשה לאישור התובענה הייצוגית. מגמת החוק החדש להעניק לבית המשפט שיקול דעת רחב בעניין אישור התובענה הייצוגית ודרך ניהולה, מוצאת את ביטויה גם בנושא הסעדים שניתן לפסוק בתובענה ייצוגית. סעיף 20 לחוק דן בסעדים שניתן לפסוק בתובענה ייצוגית ואלו כוללים "מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה".

47. הסמכות להוציא צו צופה פני עתיד מקבלת משנה תוקף בעניינים הנוגעים לחוק הגנת הצרכן, אשר במהותו אינו צופה רק פני עבר, אלא גם פני עתיד. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן קובע כי עוסק לא יעשה דבר אשר "**עלול להטעות**" צרכן. סעיף 31(א)(2) לחוק זה, עוסק אף הוא במעשה הטעיה עתידי, שעה שהוא מסמיך את בית המשפט לפסוק לארגון צרכנים אשר סייע בבירור התביעה פיצוי, כאשר:

"הובהר לבית המשפט, שמעשה או מחדל של הנתבע גרם או עלול לגרום תקלה לציבור או לחלק ממנו והתובע הסתייע בהגשת התובענה בארגון צרכנים."

48. הוראות חוק הגנת הצרכן צריכות להתפרש לאור תכליתו. לדיני הגנת הצרכן תכלית "ציבוריות" בנוסף על תכליתם "הפרטיתי". מטרתם אינה רק טיפול בעניינו הפרטני של הצרכן מול העוסק אלא אף קידום מטרות ציבוריות כגון הגינות מסחרית תחרות הוגת ואכיפת הדין.

49. לפיכך, זכות התביעה אינה נתונה רק למי שרכש את המוצרים בעבר, אלא גם למי שעלול לרכוש מוצרים אלה בעתיד. מטרתו של צו זה הינה מניעת הטעיה צרכנית בעתיד. ראה **אורנה דויטש, מעמד הצרכן במשפט, 2002, עמ' 391**, שם ישנה התייחסות לקבלת צו מניעה בתביעת הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן: "כאשר מתבצע צו מניעה להפסקת הפעילות העלולה להטעות, אמנם ראוי לאשר הוצאתו של צו כזה גם אם התובע עצמו לא הוטעה. הפסקת המצגים המטעים תועיל לציבור הצרכנים שיכול ויהיה מוטעה.

50. בהתאם להוראות סעיף 20 (ג) לחוק:

" מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם אינו מעשי בנסיבות העניין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה כולה או חלקה או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין."

צו עשה וסעד הצהרתי

51. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו הצהרתי לפיו, במעשיה ו\או במחדליה הפרה המשיבה את חוק הגנת הצרכן וצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) התשנ"ט 1998, לרבות תקנים ישראליים 1145 ו- 1241 והתרשלו כלפי המבקשת והקבוצה.

52. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו עשה ולהורות למשיבה להסיר מהמדפים ו\או לתקן את הכיתוב על הטובין נשוא הבקשה.

53. הסעדים המבוקשים הינם סעדים אפשריים וראויים בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, כפי שנקבע ע"י כבוד השופט אלטוביה בבש"א (ת.א.) 21177/04 **גינדי טל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ** (פורסם בנבו).

54. למותר לציין כי במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית אין חובה לכמת הנזק ולהציגו במדויק. בבש"א 12904/00 **שגיב נ' בנק לאומי**, תק-מח 2003(4) 1249, נפסק כי:

"המבקש, הראה קיומו של נזק אישי כתוצאה ממעשי ההטעיה. אין מוטלת עליו החובה להראות או להוכיח, בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, את שיעור הנזק והיקפו ואין עליו לכמתו, אלא די בכך שיראה כי נגרם לו נזק.

נזקי המבקשת והקבוצה

55. בעניינו אין ספק כי למבקשת ולקבוצה נגרמו נזקים ממוניים ונזקים שאינם ממוניים שאלמלא הפרה המשיבה את חובותיה על פי דין לא היו מתרחשים.

56. בכדי להעריך במדויק את הנזק הממוני והנזק שאינו ממוני, שנגרם לכלל חברי הקבוצה, יש לבחון את נתוני המכירות המלאים של המשיבה, לרבות תדפיסי מכירות, הזמנות סחורה, תעודות משלוח וכיוצ'ב בכל הקשור למוצרים נשוא הבקשה.

57. מלוא הנתונים נמצאים בשליטת המשיבה כאשר מידע זה אינו נגיש למבקשת ו/או לציבור הצרכנים. לפיכך, שומרת המבקשת על זכותה לעתור לבית המשפט בבקשה למתן צווים ספציפיים לגילוי המסמכים הדרושים.

58. בהיעדר נתונים ביחס לשיעור הנזק, תעמיד המבקשת את סכום התביעה של חברי הקבוצה על דרך האומדנה, בסך של 1,077,500 ₪. סכום זה חושב על בסיס 50% הנזק הבלתי ממוני (10 ₪) ובהתחשב כי חלק מציבור הצרכנים כלל לא היה רוכש מוצר זה.

59. לחילופין ולאחר מסירת פרטים נכונים ומדויקים בדבר היקף מכירות המוצרים הרי שיהא בידה של המבקשת ו/או מומחה, לכמת ולאמוד את הסעד הכספי המדויק של הקבוצה.

60. לחילופי חילופין ובהתאם לסעיף 20 (א) (3) לחוק התובענות הייצוגיות, רשאי בית המשפט הנכבד לקבוע כיצד ניתן יהיה להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה כאשר יתרת הכספים אשר לא יידרשו יועברו לקופת אוצר המדינה.

אישור התובענה כייצוגית

61. בית המשפט רשאי לאשר בקשה לתובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה וזאת בהתאם לסעיף 8 לחוק התובענות הייצוגיות, אשר קובע:

- **התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה ויש אפשרות סבירה שהן תכרענה לטובת הקבוצה.**
- **תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכריעה במחלוקת בנסיבות העניין.**
- **קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.**
- **קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.**

שאלות משותפות- נוסחו של סעיף זה אינו דורש כי משקלן של השאלות המשותפות לחברי הקבוצה יהא גבוה ממשקלן של השאלות האינדיבידואליות, אלא די בכך שקיימות שאלות משותפות כלשהן. השאלה מי הם החברים בקבוצה שטוענת כי נעשתה כלפיה עוולה, אינה צריכה להיפתר בשלב האישור. גם לאחר מתן הכרעה כאמור, מקום ולא ניתן לזהות את חברי הקבוצה, יכול בית המשפט להורות על מתן

סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה או לטובת הציבור, כמפורט בסעיף 20(ג) לחוק. מן המקבץ עולה כי בעיית הזיהוי אינה שוללת את אישורה של הבקשה כתובענה ייצוגית.

<u>אפשרות סבירה כי השאלות המשותפות תוכרענה לטובת הקבוצה-</u> בשלב המקדמי של אישור הבקשה כתובענה ייצוגית, נדרש בית המשפט להעריך אם יש אפשרות סבירה כי השאלות העובדתיות והמשפטיות הנדונות תכרענה לטובת קבוצת המבקשים. בעניין זה כבר נקבע בת"א 1169/07 **לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ** (פורסם בנבו) כי כל אשר נדרש בשלב האישור הוא ראיות לכאורה לקיומה של עילה לכאורה.

<u>תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת-</u> מקרה טיפוסי בו תובענה ייצוגית יש בה כדי להוות דרך יעילה והוגנת הוא מקרה בו הסעד המגיע לכל אחד מחברי הקבוצה אינו גבוה מספיק בכדי להצדיק הגשת תביעה אישית. תובענות ייצוגיות כגון דא, אף כונו בעבר "תובענות ייצוגיות קלאסיות."

ראה בעניין זה רע"א 3126/00 **מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים וכח אדם בע"מ**, פ"ד נז(3) 220, 278.

במקרים אלו התובענה הייצוגית היא ככל הנראה אף הדרך היחידה שבה יזכה עניינם של חברי הקבוצה לסעד משפטי. גם כאשר סכום התובענה מאפשר הגשת תביעה אינדיבידואלית, יתכן כי תובענה ייצוגית תהא הדרך היעילה וההוגנת ביותר להכרעת העניין. בין תכליות ויתרונות התובענות הייצוגיות מונה הפסיקה בין היתר את השגת השוויון במאזן הכוחות בין הצדדים, חיסכון במשאבים ומניעת חוסר אחידות בפסיקות בתי המשפט השונים.

<u>תום לב וייצוג הולם-</u> המבקשת מגישה בקשתה זו בתום לב ובשל התנהגות המשיבה כלפיה. הסעדים המבוקשים מגמתם להרתיע את המשיבה מהמשך פעולות פוגעניות בקהל לקוחותיה. המבקשת בעל אמצעים כלכליים הנדרשים לצורך בירור הליך זה ועו"ד המייצגים בעלי ותק, ניסיון ויכולת להעמיד לקבוצה ייצוג משפטי הולם וראוי.

62. בעניינו זכאית המבקשת ויתר חברי הקבוצה לפיצוי נזיקי ו/או חוזי ו/או מכח חוק הגנת הצרכן ו/או מדיני עשיית עושר ולא במשפט כמפורט לעיל. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה ויש אפשרות סבירה שהן תכרענה לטובת הקבוצה. המבקשת סבורה כי מספרן הגדול של תובענות ייצוגיות מעיד על כמות ההפרות בתחום הצרכני ולמעשה משקף היעדר אכיפה רגולטורית. ככל שהתובענות הייצוגיות מביאות לתיקון פעולות יצרנים ולאכיפת הוראות הדין הרי שהן מוצדקות וראויות.

63. חוק תובענות ייצוגיות נועד להסדיר באופן ממצה את הדיונים החלים על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל. מטרות החוק המפורטות בסעיף 1 כוללות בין היתר:

- **"אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו".**
- **"מימוש זכות הגישה לבית המשפט".**
- **"מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין".**
- **"ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".**

64. התוספת השנייה לחוק מונה מספר עילות בגינן ניתן להגיש תביעה ייצוגית, במקרה דנן, חלות העילות הקבועות בסעיף 1 לתוספת כדלקמן:

"תביעה כנגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

65. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את רשימת הזכאים להגיש תביעה ייצוגית:

"אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט, המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם השם אותה קבוצה."

66. לאור העובדות המפורטות לעיל, נראה כי עילת התביעה של המבקשת נוגעת לציבור צרכנים שלם ככלל וציבור לקוחותיה של המשיבה בפרט. לפיכך, ראוי כי אינטרס הצרכנים ידון במסגרת של תובענה ייצוגית לשם שמירה על זכויותיהם.

67. בשלב הבקשה לאישור תובענה כייצוגית, על המבקשת לשכנע את בית המשפט כי עומדת לה, לכאורה, עילת תביעה אישית, אך כאמור אין להעמיד בהקשר זה דרישות מחמירות. יפים לעניין זה דבריה של כבוד השופטת שטרסברג בע"א 2967/05 **מגן וקשת בע"מ נ' טמפו**, פ"ד נא (2) 312, (פסקה 19):

> ***נראה לי, כי על המבחן למילוי התנאים שבסעיפים 54א ו-254ב מבחינת נטל ומידת ההוכחה, להיות אחיד לגבי כל התנאים הנדרשים מהתובע, ועליו לשכנע את בית-המשפט במידת הסבירות הראויה, ולא על-פי האמור בכתב-התביעה בלבד, כי הוא ממלא לכאורה אחר כל דרישות סעיף 54א, ולעניינו, שהראשונה בהן היא קיומה של עילה אישית כאמור בסעיף 54א(א). אין להעמיד דרישות מחמירות מדי לעניין מידת השכנוע, משום שאלה עלולות להטיל על הצדדים ועל בית-המשפט עומס-יתר בבירור הנושא המקדמי, דבר העלול לגרום להתמשכות המשפט, לכפילות בהתדיינות ולרפיון ידיים של תובעים ייצוגיים פוטנציאליים. את כל אלה יש למנוע על-ידי קריטריון מאוזן בנושא נטל ומידת ההוכחה הנדרשים מהתובע הייצוגי..."***

68. בהתאם להוראות החוק ועובדות המקרה, דומה כי למבקשת עילת תביעה אישית כנגד המשיבה וכי אכן נגרם לה נזק בפועל בשל הפרות הדין הברורות של המשיבה. הפרות אלו מעלות שאלה מהותית, הן עובדתית והן משפטית המשותפת לכלל חברי הקבוצה.

סיכום

69. לאור כל האמור לעיל עולה כי סימון המוצר באופן בו הוא מתחזה להיות "קלי" ובהיעדר סימון אחוז קמח השיפון מהווה הדבר הטעיה צרכנית לכל דבר ועניין. המדובר בהטעיה ביחס לעניין מהותי בעסקה, טיב ומהות המוצר, השימוש והתועלת שניתן להפיק ממנו וכן ביחס לעמידת המוצר בתקנות ובתקנים המחייבים.

70. תובענה ייצוגית זו הכרחית לשם מימוש זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי המשיבה. המדובר בפיצוי ממוצע בסך 21.55 ₪ לכל חבר בקבוצה, כאשר אין בסכום

זה כדי לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך אל מול גופים גדולים כגון המשיבה. ראה בהקשר זה את הנאמר ברע"א 4556/94 **טצת ואח' נ' זילברזץ**, פ"ד מט(5) 774, עמ' 784.

71. היעדר אכיפה רגולטורית מחייבת אכיפה פרטית הנעשית על-ידי ציבור הצרכנים. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט רובינשטיין ברע"א 9615/05 **שמש נ' פוקצ'טה בע"מ**, פסקה ה(4) (פורסם בנבו).

> ***"אכן, הרשויות צריך שיעשו מלאכתן כפי שהטיל עליהן המחוקק בפיקוח ובאכיפה. ואולם, כבדותה ואיטיותה של פעולת הרשויות מצדיקה לפתוח פתח ל"אכיפה אזרחית", כך שהאזרח האיכפתי המבקש לשמור את בריאותו ובריאות הציבור יוכל להשפיע אף הוא לתקנת הרבים."***

72. התובענה הייצוגית היא למעשה הדרך היחידה, לאכוף את הוראות הדין ולהרתיע מפני הפרתו. דומה כי מספרן הגדול של תובענות ייצוגיות מעידה על כמות ההפרות בתחום הצרכני כאשר הדבר משקף מצב של היעדר אכיפה רגולטורית. ככל שהתובענות הייצוגיות מביאות לתיקון הפרות ולאכיפת הוראות הדין הרי שהן מוצדקות וראויות. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט יצחק ענבר בת"צ 28852-09-11 **דוסקין נ' ניצת הדובדבן בע"מ** (פורסם בנבו):

> ***"לטעמי, יש לעודד את הגשתן של תביעות ייצוגיות מסוג אלו שלפנים אשר עניינן באכיפה "אזרחית" של דיני הגנת הצרכן של רשתות השיווק."***

73. לאור כל המפורט בהרחבה לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

א. לאשר ניהול התובענה כתובענה ייצוגית, לדון בה ולהכריע בה לטובת המבקשת.

ב. לחייב את המשיבה לחדול מהמשך מכירת המוצר באופן מטעה.

ג. להגדיר את הקבוצה המיוצגת לצורכי התובענה הייצוגית כמפורט לעיל.

ד. ליתן הוראות על אופן פרסום ההחלטה בבקשה זו לכשתתקבל.

ה. לקבוע נוסח פרסום הודעה לחברי הקבוצה וחיוב המשיבה בהוצאות הפרסום.

ו. לחייב המשיבה, בתשלום פיצוי כספי ובסעדים כמפורט בבקשה זו, בשיעור ואופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי ו/או לסעד כאמור.

ז. להורות כי כל חבר קבוצה יהא רשאי להוכיח זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ המבקשת ולהורות כי ב"כ המבקשת ישמש כממונה בהתאם לסעיף 20(ב)(1) לחוק.

ח. להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, להורות על חלוקתו בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח

זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד כספי אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו. וכי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לקופת אוצר המדינה.

ט. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או מקצתה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

י. להורות על תשלום גמול למבקשת בגין הטרחה והנטל אותו נטלה לטובת הקבוצה.

יא. לקבוע את שכר הטרחה של ב"כ המייצג, בעד טיפול בתובענה הייצוגית ובאישור הבקשה.

74. לבית משפט זה הסמכות העניינית והמקומית לדון בבקשה זו לאור סכום התובענה ומקום ניהול עסקה של המשיבה.

איל קומפורט, עו"ד
69397 ל.ר

איל קומפורט, עו"ד
ב"כ המבקשת

א

בבית משפט השלום
באשדוד

ת.צ. 16/

התובעת: **דליה וינוקור ת.ז.317653616**
ע"י ב"כ עוה"ד איל קומפורט ו/או
תומר אלנתן
מרח' הרצל 39, פ"ת
טל: 076-5410710 פקס: 076-5410700
דוא"ל: OFFICE@EC-ADV.CO.IL

- נ ג ד -

הנתבעת: **מאפיית טעמי הכפר 2011 בע"מ ח.פ. 514580588**
מרח' המדע 11 אשדוד

הסעד המבוקש: כספי, הצהרתי, צו עשה

סכום התביעה: 21.55 ₪

סכום התביעה ביחס לכלל חברי הקבוצה: בשלב זה אינו ניתן להערכה, לצורך האומדנה יועמד על סך של 1,077,500 ₪

תובענה ייצוגית

בית המשפט מתבקש להורות בזאת כדלקמן:

לקבל את התביעה להלן כתובענה ייצוגית מכח חוק תביעות ייצוגיות התשס"ו - 2006 (להלן: "החוק").

להגדיר את הקבוצה שבשמה מוגשת התביעה בהתאם לסעיף 10א לחוק כדלקמן:

"כלל הצרכנים אשר רכשו את מוצר המשיבה מסוג "לחם שיפון קל" (להלן: "המוצר") וזאת החל מ-5 שנים עובר להגשת הבקשה."

- מצ"ב תצהיר התובעת **כנספח ב'** לכתב התביעה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

הצדדים

1. הנתבעת הינה מאפייה הממוקמת בעיר אשדוד אשר משווקת את מגוון מוצריה לחנויות ברחבי הארץ. בין מוצריה של הנתבעת ניתן למצוא את המוצר נשוא התובענה **"לחם שיפון קל"** (להלן: "**הנתבעת**").

2. התובעת הינה צרכנית אשר נוהגת לרכוש לחמים קלים ו/או לחמי שיפון, אשר רכשה את מוצר הנתבעת נשוא הבקשה (להלן: "**התובעת**").

<u>רקע כללי</u>

3. התובענה שאישורה כתובענה ייצוגית מתבקש כדלקמן, עוסקת בהפרות של הוראות **תקן ישראלי רשמי 1145 (סימון ואריזה של מוצרי מזון) ותקן ישראלי 1241 "לחם"** שהינם תקנים רשמיים מחייבים בפני עצמם וכן מכח צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון)-תשנ"ט 1998.

4. תקן 1145 נועד להקל על הצרכן וללמדו על מאפייניו של המוצר אותו הוא מעוניין לרכוש, להשוות בין מבחר מוצרי היצרנים השונים ובכך לקבל החלטות נבונות, מושכלות, בריאותיות וכלכליות תוך הסתמכותו על מידע מלא וקוהרנטי.

5. תקן 1241 "לחם" הינו תקן ספציפי ללחם הכולל דרישות ייצור, הוראות סימון, אריזה, שיווק, הובלה וכיוצב'.

6. כאשר אחוז קמח השיפון המצוי בלחם הקרוי "לחם שיפון קל" אינו מצוין ברשימת הרכיבים, הרי שנבצר מהצרכן לבצע בחירה מושכלת ולהשוות בין לחמי שיפון שונים.

7. נוסף על כך, תטען התובעת כי מוצרי הנתבעת נשוא התביעה אינם עומדים בדרישות המינימאליות של תקן ישראלי 1241 "לחם" לשם כינוי מוצר הנתבעת בשם "קל" כאשר היא למעשה מטעה ועושקת את ציבור הצרכנים.

8. הנתבעת, בהתעלמותה מהוראות התקנים, בחרה להטעות ו/או להסתיר ו/או להעלים מידע מעיני הצרכן ובכך מסבה נזק לציבור הצרכנים.

<u>העובדות הצריכות לעניין</u>

9. במהלך אחת הקניות, אותן מבצעת בדרך קבע, רכשה התובעת את מוצר הנתבעת "לחם שיפון קל".

העתק חשבונית רכישה מצ"ב **<u>כנספח ג'</u>** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

10. עוד באותו היום, טעמה התובעת מהמוצר שרכשה וחשה כי טעמו שונה מטעמם של לחמי שיפון קלים אחרים אותם רכשה ואכלה בעבר. משכך, פנתה התובעת אל אריזת המוצר תוך רצון ללמוד על רכיביו ומאפייניו.

11. להפתעתה הרבה, גילתה התובעת מספר עובדות מקוממות ומדאיגות, כמפורט להלן:

א. הנתבעת מציגה את המוצר, כלחם קל (201 קלוריות), שעה שלחם השיפון הרגיל המקביל (שגם הוא ללא סימון אחוז קמח השיפון), אותו היא מייצרת ו/או משווקת, מכיל פחות (199 קלוריות) קלוריות ל-100 גרם.

ב. אחוז קמח השיפון אינו מצוין בפירוט רכיבי המוצר.

ג. המרכיב הראשון (וככל הנראה העיקרי) במוצר "לחם שיפון קל" הינו בעצם קמח חיטה, ממנו התובעת מנסה להימנע.

- העתק תמונות המוצר "לחם שיפון קל" מצ"ב **כנספח ד'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

- העתק תמונות המוצר המקביל מצ"ב **כנספח ה'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

12. בשל הממצאים אותם גילתה, הבינה התובעת כי רכשה מוצר ירוד שאינו "קל" ובעל כמות נמוכה של קמח שיפון. התובעת חשה מרומה וכעוסה כאשר חשבה לתומה שרכשה מוצר איכותי ובריא אך התחוור לה שלא כך הדבר ולמעשה הולכה שולל על-ידי הנתבעת.

13. בקנייתה הבאה, שבה התובעת לחנות ממנה רכשה את המוצר וגילתה כי מגוון מוצרים המיוצרים ו\או משווקים על-ידי הנתבעת אינם מסומנים כנדרש על-פי הדין. במהלך חיפושיה אחר לחם התואם את ציפיותיה ודרישותיה, נתקלה התובעת במוצר נוסף של הנתבעת בשם "**לחם קסטן – צימוקים ואגוזים**" אשר גם הוא אינו כולל סימון אחוז הצימוקים והאגוזים במוצר.

14. לאחר בחינה של מוצרים דומים המיוצרים על-ידי חברות מתחרות, גילתה התובעת כי החברות המתחרות, רובן ככולן, דואגות לסימון אחוז קמח השיפון בלחמי השיפון אותם הן מייצרות ולחמן "הקל" מכיל פחות שליש קלוריות, מלחמן הרגיל המקביל, כמבוקש ע"פ תקן 1241 "לחם".

- העתק תמונות "לחם קסטן" מצ"ב **כנספח ו'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

- העתק תמונות לחמי חברות מתחרות מצ"ב **כנספח ז'** לבקשה המהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

15. בשל האמור, חדלה התובעת מרכישת מוצרי הנתבעת ופנתה לייעוץ משפטי בכדי לברר את זכויותיה המשפטיות תוך הצגת המוצרים נשוא הבקשה.

המסגרת הנורמטיבית

תקן 1145

16. הוראות סעיף 8 לתקן, מורות כי כל המוצרים אשר **שמם כולל רכיב כלשהו במוצר**, ו\או כאשר **הרכיב חשוב לאפיונו של המוצר** ולהבחנה בינם לבין מוצרי מזון אחרים ו\או כאשר בסימון של מזון הרכיב מודגש באמצעות מילים, תמונות, או תיאור גרפי אחר, יש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר.

17. לא זו אף זו, על-פי סעיף 3 לתקן 1145, חל איסור לסמן מזון באופן מטעה ויש לסמנו באופן שניתן יהא להוכיח את נכונות הסימון בו. אי סימון שיעור אחוז רכיב קמח השיפון,שהינו חשוב ביותר לצורך אפיון המוצר וכן להבחנה בינו לבין מוצרים אחרים מהווה מעשה ו\או מחדל המטעה את ציבור הצרכנים ובשל כך, מסב לציבור הצרכנים נזקים ממוניים ובלתי ממוניים.

18. התובעת טענה כי ניזוקה ונפגעה זכותן הבסיסית שלה ושל הקבוצה, לבחור את המוצר הרצוי מבין מגוון המוצרים ונמענה מהן האפשרות האוטונומית לקבל מידע לצורך אפיון המוצר ו/או להשוות באופן אפקטיבי בין המוצרים נשואי הבקשה לבין מוצרים אחרים אשר רובם ככולם ממלאים את דרישות התקנים.

תקן 1241

19. הוראות סעיף 107 לתקן קובעות כי על מנת לסמן מוצר כ"קל", ערכו הקלורי צריך להיות מופחת בשליש לפחות בהשוואה למוצר מזון דומה:

" מותר לסמן את המוצר בכינוי "קל" (או "קלה") בכפוף לנקוב להלן:

למוצר שסומן בכינוי "קל" יהיה ערך קלורי ל-100 גרם או ל-100 סמ"ק הנמוך ב-1/3 בהשוואה למוצר מאותו מין."

20. הנתבעת, בהתנהגותה זו, מטעה ופוגעת בחופש הבחירה של הצרכן וצרכיו האישיים שעה שבוחרת היא לשווק ללקוחותיה לחם הנחזה להיות לחם "קל". מלבד הטעיית הצרכן ועשיית עושר שלא כדין, הרי שהדבר יכול וגרם לחלק מציבור הצרכנים פגיעה בריאותית, שעה שביקשו לצרוך לחם "קל" בשל בעיה ו/או מגבלה רפואית ולמעשה ומבלי להבחין, צרכו לחם רגיל, שאותו נאסר עליהם לאכול.

הפרת חובה חקוקה

21. הסעיף הרלוונטי לענייננו הנו סעיף 63 לפק' הנזיקין הקובע:

א. מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו ע"פ כל חיקוק, למעט פקודה זו- והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או הגנתו של אדם אחר וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק.

ב. לעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או הגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שאתם נמנה אותו פלוני.

22. סעיף 2 (א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981, קובע כי:

"לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה":

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;

23. תכלית איסור ההטעיה שבחוק הגנת הצרכן נקבעה בע"א 10626/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (פורסם בנבו).

"תכלית האיסור על הטעייה היא להבטיח את יכולתו של ציבור הלקוחות להתקשר ולצרוך מידע באופן מיודע"

24. בכדי להימנע מהטעיית הצרכן, חייב העוסק לוודא כי הציג בפניו את כל המידע המצוי בידיו, כך שתובטח יכולתו לצרוך באופן התואם למציאות, לצרכיו ולרצונותיו.

25. במקרה דנן הפרה הנתבעת את חובותיה במעשה ומחדל, כאשר מציגה היא את המוצר כלחם "קל" שעה שהוא אינו כזה כלל ועיקר וכן כאשר אינה מציינת את אחוז רכיב קמח השיפון במוצריה ובכך גורמת להטעיית הצרכן, שעה שהוא רוכש

מוצר וסובר כי קנה מוצר איכותי תוך ביצוע קניה מודעת ונבונה. למעשה, הקנייה שביצע, אינה קנייה מודעת וואו הקנייה הנכונה והאיכותית ביותר, שאם עמדו בפניו מלוא הנתונים האמיתיים, הרי שלא היה רוכש אותו מוצר.

26. לא זו אף זו, הנתבעת הטעתה את חברי הקבוצה תוך הפרת חובת הגילוי הקבועה בסעיף 4 (א)(1) לפיה:

"עוסק חייב לגלות לצרכן כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס".

27. זאת ועוד, סעיף 3 (ב) לחוק הגנת הצרכן קובע כי:

" לא יעשה עוסק דבר- במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורותו או הפעלה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה, בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת."

28. התובעת תטען כי הנתבעת הפרה את כל הוראות החוק המפורטות לעיל, שעה שנמנעה מלהציג וואו לסמן את אחוז קמח השיפון במוצר נשוא הבקשה.

חובת תום הלב

29. התנהלות הנתבעת שעה שהיא מסמנת לחם רגיל כלחם "קל" וואו מסתירה וואו אינה מסמנת את אחוז קמח השיפון במוצר בהתאם לחוק ומנצלת את חוסר תשומת לב הצרכנים, מהווה הפרה בוטה של חובת תום הלב המוטלת עליה מכח סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג 1973, קל וחומר שעה שמדובר ביחסים בין ספק ולקוח.

עשיית עושר ולא במשפט

30. סעיף 1 (א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט 1979 קובע כי:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן-הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן-המזכה) חייב להשיב למזכה את הזכיה ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה- לשלם לו את שוויה."

31. כאמור לעיל בהרחבה, עולה כי הנתבעת מתעשרת שלא כדין על חשבונם של ציבור הצרכנים, עת מציגה את המוצר כלחם "קל" שעה שהוא אינו כזה ומעלימה מידע מהותי באשר לשיעור אחוז קמח השיפון במוצר, אשר נועד לשם קנייה מושכלת, בריאותית וכלכלית ולמעשה גורמת לציבור הצרכנים לבצע רכישות בלתי מושכלות וואו רצויות, כאשר רכישות אלו לא היו מתבצעות כלל אילו היה בפני הצרכנים מלוא המידע באשר למוצר אותו התכוונו לרכוש.

32. הנה כי כן, הנתבעת גורפת רווחים שלא כדין ממעשיה וואו מחדליה המפורטים לעיל. נטילת רווחיה של הנתבעת אשר הגיעו לידיה שלא כדין, מהווה עיקר ממטרות התובענה הייצוגית, שכן ללא השבת הרווחים לבעליהם האמיתיים הרי שאין תמריץ וואו הרתעה מפעילות קלוקלת זו אותה יש למגר.

רשלנות

33. סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן קובע מפורשות כי "דין מעשה או מחדל" כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין.

34. עוולת הרשלנות מוגדרת בסעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין כדלקמן:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה."

"החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף."

35. התובעת תטען כי במעשיה ו\או במחדליה התרשלה הנתבעת כלפיה וכלפי חברי הקבוצה בכך שסימנה את המוצר כ"קל" שעה שהוא אינו כזה ו\או כשלא גילתה ו\או הציגה ו\או סימנה את אחוז קמח השיפון במוצר.

36. כמו כן, לא פיקחה ו\או וידאה הנתבעת כי ייצור המוצר ו\או סימון המוצר נעשה בהתאם לחוק ולתקנות.

37. הנתבעת חייבת בחובת זהירות מושגית וקונקרטית המוטלות עליה כעוסק כלפי צרכן ועליה לקיים את כל החובות החקוקות המוטלות עליה. מן המקבץ עולה כי הנתבעת הפרה את חובת הזהירות שהיא חייבת כלפי לקוחותיה בפרט והצרכנים ככלל.

<u>נזק לאוטונומיה הצרכנית</u>

38. הפגיעה באוטונומיה של הצרכן בגין "הטעייה צרכנית" שמשמעותה היא שלילת כח הבחירה של הנפגע בשל הטעיה, או בשל אי גילוי עניין מהותי הרלוונטי לעסקה-מוכרת כיום בפסיקת בתי המשפט כראש נזק המקים עילת תביעה, לרבות בהליך ייצוגי. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת חיות בע"א 10085/08 **תנובה נ' ראבי תופיק**, פ"ד נז (04):

"שלילת זכותם של הצרכנים לקבל החלטה באופן שקול, מושכל ומודע, בידיעת העובדות הנוגעות בדבר, האם לרכוש ולצרוך את החלב של תנובה, מהווה נזק עצמאי בר-פיצוי, גם בהיעדר כל נזק אחר, ואפילו אין ראיה שהצרכנים היו נמנעים מלרכוש את החלב לו ידעו את כל העובדות."

39. במסגרת בירור עילה זו, ניתן להכיר בחזקה עובדתית לפיה אדם שנפגעה האוטונומיה שלו, חש רגשות של כעס, תסכול ועלבון בעקבות התנהגות המזיק שבעטיין יהא זכאי הוא לפיצוי והנטל לסתור את החזקה מוטל על כתפי המעוול.

40. פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה אשר נשלל מן התובעת נלווה נזק אחר. יפים לעניין זה דבריה של כב' השופטת ברק ארז בע"א 1415/13 **ל.ב נ' היינץ רמדיה ואח'** (פורסם בנבו):

"פסיקת פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה אינה אמורה להיות מותנית בכך שלחופש הבחירה אשר נשלל מן התובע נלווה נזק אחר....כל מהותה של התביעה בגין ראש נזק זה, היא שהפיצוי ניתן בשל הפגיעה ביכולת הבחירה של התובע."

41. מלבד הנזק הממוני אשר נגרם לתובעת, הרי שנגרם לה נזק בלתי ממוני במובן זה שנשללה ממנה זכות הבחירה האוטונומית לבצע רכישות מושכלות, נבונות ורצוניות של מוצר מבין כלל המוצרים השונים. לא זו בלבד, הרי שנגרעה מהתובעת זכותה המהותית לאפיין את המוצר כפי שהדין מורה.

42. חוק הגנת הצרכן מטיל על עוסקים חובה קוגנטית, לסמן נכונה את תוצרתם, בהתאם לחוקים, לתקנות ולתקנים הספציפיים, על מנת ליצור גילוי נאות ושימור האוטונומיה של הפרט באשר לצריכת מוצרים ההולמים את רצונו.

הגדרת הקבוצה והסעדים

43. בהתאם לסעיף 10 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, מקום ויאשר בית המשפט הנכבד את התובענה כייצוגית, עלינו להגדיר את הקבוצה אשר בשמה תנוהל התובענה:

"אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה, לא יכלל בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור."

44. התובעת תטען כי יש להגדיר את חברי הקבוצה כדלקמן:

" כלל הצרכנים אשר רכשו את מוצרי הנתבעת מסוג "לחם שיפון קל" (להלן:"המוצר") וזאת החל מ-5 שנים עובר להגשת הבקשה."

45. הסעדים אותם מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק הינם:

א. פיצוי כספי.

ב. צו עשה וסעד הצהרתי.

46. ניתן לפסוק סעדים אלו בהתאם לשיקול הדעת הרחב המוקנה לבית המשפט במסגרת תובענה ייצוגית, בהתאם לפסיקתו של כבוד השופט בנימיני בת.א. 1065/05 **שהי נ' תדיראן** (פורסם בנבו) כדלקמן:

"הגדרת השאלות המשותפות לכלל חברי הקבוצה, מצריכה בירור של הסעדים המבוקשים בבקשה לאישור התובענה הייצוגית. מגמת החוק החדש להעניק לבית המשפט שיקול דעת רחב בעניין אישור התובענה הייצוגית ודרך ניהולה, מוצאת את ביטויה גם בנושא הסעדים שניתן לפסוק בתובענה ייצוגית. סעיף 20 לחוק זן בסעדים שניתן לפסוק בתובענה ייצוגית ואלו כוללים "מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה".

47. הסמכות להוציא צו צופה פני עתיד מקבלת משנה תוקף בעניינים הנוגעים לחוק הגנת הצרכן, אשר במהותו אינו צופה רק פני עבר, אלא גם פני עתיד. סעיף 2 לחוק 31(א)(2) לחוק זה, עוסק אף הוא במעשה הטעיה עתידי, שעה שהוא מסמיך את בית המשפט לפסוק לארגון צרכנים אשר סייע בבירור התביעה פיצוי, כאשר:

"הוברר לבית המשפט, שמעשה או מחדל של הנתבע גרם או עלול לגרום תקלה לציבור או לחלק ממנו והתובע הסתייע בהגשת התובענה בארגון צרכנים."

48. הוראות חוק הגנת הצרכן צריכות להתפרש לאור תכליתו. לדיני הגנת הצרכן תכלית "ציבוריות" בנוסף על תכליתם "הפרטית". מטרתם אינה רק טיפול בעניינו

הפרטני של הצרכן מול העוסק אלא אף קידום מטרות ציבוריות כגון הגינות מסחרית תחרות הוגת ואכיפת הדין.

49. לפיכך, זכות התביעה אינה נתונה רק למי שרכש את המוצרים בעבר, אלא גם למי שעלול לרכוש מוצרים אלה בעתיד. מטרתו של צו זה הינה מניעת הטעיה צרכנית בעתיד. ראה **אורנה דויטש, מעמד הצרכן במשפט, 2002, עמ' 391**, שם ישנה התייחסות לקבלת צו מניעה בתביעת הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן: "כאשר מתבצע צו מניעה להפסקת הפעילות העלולה להטעות, אמנם ראוי לאשר הוצאתו של צו כזה גם אם התובע עצמו לא הוטעה. הפסקת המצגים המטעים תועיל לציבור הצרכנים שיכול ויהיה מוטעה.

50. בהתאם להוראות סעיף 20 (ג) לחוק:

" מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם אינו מעשי בנסיבות העניין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה כולה או חלקה או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין."

צו עשה וסעד הצהרתי

51. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו הצהרתי לפיו, במעשיה ו\או במחדליה הפרה הנתבעת את חוק הגנת הצרכן וצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) התשנ"ט 1998, לרבות תקנים ישראליים 1145 ו-1241 והתרשלו כלפי התובעת והקבוצה.

52. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו עשה ולהורות למשיבה להסיר מהמדפים ו\או לתקן את הכיתוב על הטובין נשוא הבקשה.

53. הסעדים המבוקשים הינם סעדים אפשריים וראויים בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, כפי שנקבע ע"י כבוד השופט אלטוביה בבש"א (ת.א.) 21177/04. **גינדי טל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ** (פורסם בנבו).

54. למותר לציין כי במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית אין חובה לכמת הנזק ולהציגו במדויק. בבש"א 12904/00 **שגיב נ' בנק לאומי**, תק-מח 2003(4) 1249, נפסק כי:

"המבקש, הראה קיומו של נזק אישי כתוצאה ממעשי ההטעיה. אין מוטלת עליו החובה להראות או להוכיח, בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, את שיעור הנזק והיקפו ואין עליו לכמתו, אלא די בכך שיראה כי נגרם לו נזק.

נזקי התובעת והקבוצה

55. בענייננו אין ספק כי לתובעת ולקבוצה נגרמו נזקים ממוניים ונזקים שאינם ממוניים שאלמלא הפרה הנתבעת את חובותיה על פי דין לא היו מתרחשים.

56. בכדי להעריך במדויק את הנזק הממוני והנזק שאינו ממוני, שנגרם לכלל חברי הקבוצה, יש לבחון את נתוני המכירות המלאים של הנתבעת, לרבות תדפיסי מכירות, הזמנות סחורה, תעודות משלוח וכיוצ'ב בכל הקשור למוצרים נשוא הבקשה.

57. מלוא הנתונים נמצאים בשליטת הנתבעת כאשר מידע זה אינו נגיש לתובעת וואו לציבור הצרכנים. לפיכך, שומרת התובעת על זכותה לעתור לבית המשפט בבקשה למתן צווים ספציפיים לגילוי המסמכים הדרושים.

58. בהיעדר נתונים ביחס לשיעור הנזק, תעמיד התובעת את סכום התביעה של חברי הקבוצה על דרך האומדנה, בסך של 1,077,500 ₪. סכום זה חושב על בסיס 50% בצירוף הנזק הבלתי ממוני (10 ₪) ובהתחשב כי חלק מציבור הצרכנים כלל לא היה רוכש מוצר זה. (11.55 ₪) ממחיר המוצר (23.10 ₪), אל מול שיעור המכירות של מוצרים אלו,

59. לחילופין ולאחר מסירת פרטים נכונים ומדויקים בדבר היקף מכירות המוצרים הרי שיהא בידה של התובעת וואו מומחה, לכמת ולאמוד את הסעד הכספי המדויק של הקבוצה.

60. לחילופי חילופין ובהתאם לסעיף 20 (א) (3) לחוק התובענות הייצוגיות, רשאי בית המשפט הנכבד לקבוע כיצד ניתן יהיה להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה כאשר יתרת הכספים אשר לא יידרשו יועברו לקופת אוצר המדינה.

אישור התובענה כייצוגית

61. בית המשפט רשאי לאשר בקשה לתובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה וזאת בהתאם לסעיף 8 לחוק התובענות הייצוגיות, אשר קובע:

- **התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה ויש אפשרות סבירה שהן תכרענה לטובת הקבוצה.**
- **תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.**
- **קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.**
- **קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.**

<u>שאלות משותפות-</u> נוסחו של סעיף זה אינו דורש כי משקלן של השאלות המשותפות לחברי הקבוצה יהא גבוהממשקלן של השאלות האינדיבידואליות, אלא די בכך שקיימות שאלות משותפות כלשהן. השאלה מי הם החברים בקבוצה שטוענת כי נעשתה כלפיה עוולה, אינה צריכה להיפתר בשלב האישור. גם לאחר מתן הכרעה כאמור, מקום ולא ניתן לזהות את חברי הקבוצה, יכול בית המשפט להורות על מתן סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה או לטובת הציבור, כמפורט בסעיף 20(ג) לחוק. מן המקבץ עולה כי בעיית הזיהוי אינה שוללת את אישורה של הבקשה כתובענה ייצוגית.

<u>אפשרות סבירה כי השאלות המשותפות תוכרענה לטובת הקבוצה-</u> בשלב המקדמי של אישור הבקשה כתובענה ייצוגית, נדרש בית המשפט להעריך אם יש אפשרות סבירה כי השאלות העובדתיות והמשפטיות הנדונות תכרענה לטובת קבוצת המבקשים. בעניין זה כבר נקבע בת"א 1169/07 **לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ** (פורסם בנבו) כי כל אשר נדרש בשלב האישור הוא ראיות לכאורה לקיומה של עילה לכאורה.

<u>תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת-</u> מקרה טיפוסי בו תובענה ייצוגית יש בה כדי להוות דרך יעילה והוגנת הוא מקרה בו הסעד המגיע לכל אחד מחברי הקבוצה אינו גבוה מספיק בכדי להצדיק הגשת תביעה אישית. תובענות ייצוגיות כגון דא, אף כונו בעבר "תובענות ייצוגיות קלאסיות."

ראה בעניין זה רע"א 3126/00 **מדינת ישראל נ' א.ש.ת. ניהול פרויקטים ובח אדם בע"מ**, פ"ד נז(3) 220, 278.

במקרים אלו התובענה הייצוגית היא ככל הנראה אף הדרך היחידה שבה יזכה עניינם של חברי הקבוצה לסעד משפטי. גם כאשר סכום התובענה מאפשר הגשת תביעה אינדיבידואלית, יתכן כי תובענה ייצוגית תהא הדרך היעילה וההוגנת ביותר להכרעת העניין.בין תכליות ויתרונות התובענות הייצוגיות מונה הפסיקה בין היתר את השגת השוויון במאזן הכוחות בין הצדדים, חיסכון במשאבים ומניעת חוסר אחידות בפסיקות בתי המשפט השונים.

<u>תום לב וייצוג הולם-</u> התובעת מגישה בקשתה זו בתום לב ובשל התנהגות הנתבעת כלפיה. הסעדים המבוקשים מגמתם להרתיע את הנתבעת מהמשך פעולות פוגעניות בקהל לקוחותיה. התובעת בעל אמצעים כלכליים הנדרשים לצורך בירור הליך זה ועוה"ד המייצגים בעלי ותק, ניסיון ויכולת להעמיד לקבוצה ייצוג משפטי הולם וראוי.

62. בענייננו זכאית התובעת ויתר חברי הקבוצה לפיצוי נזיקי ו\או חוזי \או מכח חוק הגנת הצרכן ו\או מדיני עשיית עושר ולא במשפט כמפורט לעיל. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה ויש אפשרות סבירה שהן תכרענה לטובת הקבוצה. התובעת סבורה כי מספרן הגדול של תובענות ייצוגיות מעיד על כמות ההפרות בתחום הצרכני ולמעשה משקף היעדר אכיפה רגולטורית. ככל שהתובענות הייצוגיות מביאות לתיקון פעולות יצרנים ולאכיפת הוראות הדין הרי שהן מוצדקות וראויות.

63. חוק תובענות ייצוגיות נועד להסדיר באופן ממצה את הדינים החלים על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל. מטרות החוק המפורטות בסעיף 1 כוללות בין היתר:

- **"אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו".**
- **"מימוש זכות הגישה לבית המשפט".**
- **"מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין".**
- **"ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".**

64. התוספת השנייה לחוק מונה מספר עילות בגינן ניתן להגיש תביעה ייצוגית, במקרה דנן, חלות העילות הקבועות בסעיף 1 לתוספת כדלקמן:

"תביעה כנגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

65. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את רשימת הזכאים להגיש תביעה ייצוגית:

"אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט, המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם השם אותה קבוצה."

66. לאור העובדות המפורטות לעיל, נראה כי עילת התביעה של התובעת נוגעת לציבור צרכנים שלם ככלל וציבור לקוחותיה של הנתבעת בפרט. לפיכך, ראוי כי אינטרס הצרכנים ידון במסגרת של תובענה ייצוגית לשם שמירה על זכויותיהם.

67. בשלב הבקשה לאישור תובענה כייצוגית, על התובעת לשכנע את בית המשפט כי עומדת לה, לכאורה, עילת תביעה אישית, אך כאמור אין להעמיד בהקשר זה דרישות מחמירות. יפים לעניין זה דבריה של כבוד השופטת שטרסברג בע"א 2967/05 **מגן וקשת בע"מ נ' טמפו**, פ"ד נא (2) 312, (פסקה 19):

נראה לי, כי על המבחן למילוי התנאים שבסעיפים 54א ו-254ב מבחינת נטל ומידת ההוכחה, להיות אחיד לגבי כל התנאים הנדרשים מהתובע, ועליו לשכנע את בית-המשפט במידת הסבירות הראויה, ולא על-פי האמור בכתב-התביעה בלבד, כי הוא ממלא לכאורה אחר כל דרישות סעיף 54א, ולענייננו, שהראשונה בהן היא קיומה של עילה אישית כאמור בסעיף 54א(א). אין להעמיד דרישות מחמירות מדי לעניין מידת השכנוע, משום שאלה עלולות להטיל על הצדדים ועל בית-המשפט עומס-יתר בבירור הנושא המקדמי, דבר העלול לגרום להתמשכות המשפט, לכפילות בהתדיינות ולרפיון ידיים של תובעים ייצוגיים פוטנציאליים. את כל אלה יש למנוע על-ידי קריטריון מאוזן בנושא נטל ומידת ההוכחה הנדרשים מהתובע הייצוגי...״

68. בהתאם להוראות החוק ועובדות המקרה, דומה כי למבקשת עילת תביעה אישית כנגד הנתבעת וכי אכן נגרם לה נזק בפועל בשל הפרות הדין הברורות של הנתבעת. הפרות אלו מעלות שאלה מהותית, הן עובדתית והן משפטית המשותפת לכלל חברי הקבוצה.

<u>סיכום</u>

69. לאור כל האמור לעיל עולה כי סימון המוצר באופן בו הוא מתחזה להיות "קלי" ובחיעדר סימון אחוז קמח השיפון מהווה הדבר הטעייה צרכנית לכל דבר ועניין. המדובר בהטעיה ביחס לעניין מהותי בעסקה, טיב ומהות המוצר, השימוש והתועלת שניתן להפיק ממנו וכן ביחס לעמידת המוצר בתקנות ובתקנים המחייבים.

70. תובענה ייצוגית זו הכרחית לשם מימוש זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי הנתבעת. המדובר בפיצוי ממוצע בסך 21.55 ₪ לכל חבר בקבוצה, כאשר אין בסכום זה כדי לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך אל מול גופים גדולים כגון הנתבעת. ראה בהקשר זה את הנאמר ברע"א 4556/94 **טצת ואח' נ' זילברזץ**, פ"ד מט(5) 774, עמ' 784.

71. היעדר אכיפה רגולטורית מחייבת אכיפה פרטית הנעשית על-ידי ציבור הצרכנים. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט רובינשטיין ברע"א 9615/05 **שמש נ' פוקצ'טה בע"מ**, פסקה ה(4) (פורסם בנבו).

״אכן, הרשויות צריך שיעשו מלאכתן כפי שהטיל עליהן המחוקק בפיקוח ובאכיפה. ואולם, כבדותה ואיטיותה של פעולת הרשויות מצדיקה לפתוח פתח ל״אכיפה אזרחית״, כך שהאזרח האיכפתי המבקש לשמור את בריאותו ובריאות הציבור יוכל להשפיע אף הוא לתקנת הדברים.״

72. התובענה הייצוגית היא למעשה הדרך היחידה, לאכוף את הוראות הדין ולהרתיע מפני הפרתו. דומה כי מספרן הגדול של תובענות ייצוגיות מעידה על כמות ההפרות בתחום הצרכני כאשר הדבר משקף מצב של היעדר אכיפה רגולטורית. ככל

שהתובענות הייצוגיות מביאות לתיקון הפרות ולאכיפת הוראות הדין הרי שהן מוצדקות וראויות. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט יצחק ענבר בת"צ 28852-09-11 **דוסקין נ' ניצת הדובדבן בע"מ** (פורסם בנבו):

"לטעמי, יש לעודד את הגשתן של תביעות ייצוגיות מסוג אלו שלפנים אשר עניינן באכיפה "אזרחית" של דיני הגנת הצרכן של רשתות השיווק."

73. לאור כל המפורט בהרחבה לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

א. לאשר ניהול התובענה כתובענה ייצוגית, לדון בה ולהכריע בה לטובת התובעת.

ב. לחייב את הנתבעת לחדול מהמשך מכירת המוצר באופן מטעה.

ג. להגדיר את הקבוצה המיוצגת לצורכי התובענה הייצוגית כמפורט לעיל.

ד. ליתן הוראות על אופן פרסום ההחלטה בבקשה זו לכשתתקבל.

ה. לקבוע נוסח פרסום הודעה לחברי הקבוצה וחיוב הנתבעת בהוצאות הפרסום.

ו. לחייב הנתבעת, בתשלום פיצוי כספי ובסעדים כמפורט בבקשה זו, בשיעור ואופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי ו\או לסעד כאמור.

ז. להורות כי כל חבר קבוצה יהא רשאי להוכיח זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ התובעת ולהורות כי ב"כ התובעת ישמש כממונה בהתאם לסעיף 20(ב)(1) לחוק.

ח. להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, להורות על חלוקתו בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד כספי אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו. וכי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לקופת אוצר המדינה.

ט. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או מקצתה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

י. להורות על תשלום גמול למבקשת בגין הטרחה והנטל אותו נטלה לטובת הקבוצה.

יא. לקבוע את שכר הטרחה של ב"כ המייצג, בעד טיפול בתובענה הייצוגית ובאישור הבקשה.

74. לבית משפט זה הסמכות העניינית והמקומית לדון בבקשה זו לאור סכום התובענה ומקום ניהול עסקה של הנתבעת.

איל קומפורט, עו"ד
מ.ר 69397

איל קומפורט, עו"ד
ב"כ התובעת

ב

תצהיר

אני הח"מ דליה וינקור ת.ז. **317653616** לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת בכתב כדלקמן:

תצהירי זה ניתן כתמיכה לתביעתי ובקשתי לאישור תביעתי כתובענה ייצוגית אותה אני עתידה להגיש לבית המשפט השלום באשדוד כנגד חברת מאפיית טעמי הכפר 2011 בע"מ.

תצהירי זה ניתן למיטב ידיעתי ואמונתי ובהתאם לייעוץ משפטי אותו קיבלתי.

1. על-פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, התובענה שאישורה כתובענה ייצוגית מתבקש כדלקמן אשר הוגשה במקביל לבקשה דנן, עוסקת בהפרה של חוק הגנת הצרכן, צו הגנת הצרכן, תקנים ישראליים 1145 ו-1241 וכן הטעייה צרכנית.

2. הנתבעת הינה מאפייה אשר משווקת את מוצריה למגוון חנויות קמעונאיות ברחבי הארץ. בין מוצרי של הנתבעת ניתן למצוא את המוצר נשוא הבקשה **"לחם שיפון קל"**.

3. הנני צרכנית אשר נוהגת לרכוש לחמים קלים ולחמי שיפון אשר רכשתי את מוצר הנתבעת נשוא הבקשה.

4. הנני נוהגת לערוך קניות לפחות פעם בשבוע. במהלך אחת הקניות אשר ביצעתי רכשתי את מוצר הנתבעת "לחם שיפון קל". עוד באותו היום, אכלתי מהמוצר שרכשתי וחשתי כי טעמו שונה מטעמם של לחמי שיפון אחרים אותם רכשתי ואכלתי בעבר. משכך, ניגשתי ובדקתי את אריזת המוצר תוך רצון ללמוד על מרכיביו ומאפייניו.

5. להפתעתי הרבה, גיליתי מספר עובדות מקוממות ומדאיגות. ראשית, הלחם שמוצג כלחם "קל" מכיל למעשה יותר קלוריות מאשר לחם השיפון הרגיל של הנתבעת. שנית, אחוז קמח השיפון אינו מופיע בפירוט רכיבי המוצר. שלישית, למרות שהמוצר נקרא לחם "שיפון" קל, הרי שהמרכיב הראשון וככל הנראה העיקרי הוא בעצם קמח לבן.

6. בשל הגילויים המפורטים חשתי מרומה וכעוסה כיוון שחשבתי שרכשתי מוצר עם מעט קלוריות, בעל ערך גליקמי נמוך, עם כמות גדולה של קמח שיפון, אך התברר לי שההיפך הוא הנכון ולמעשה הולכתי שולל על-ידי הנתבעת.

7. בקנייתי הבאה, שבתי לחנות ממנה רכשתי את הלחם וגיליתי כי ישנם מגוון רחב של מוצרים המיוצרים ו/או משווקים על-ידי הנתבעת שאינם מסומנים כנדרש על-פי הדין. במהלך חיפושי אחר לחם התואם את ציפיותיי ודרישותיי, נתקלתי במוצר נוסף של הנתבעת בשם **"לחם קסטן- צימוקים ואגוזים"** אשר גם הוא, אינו כולל סימון אחוז הצימוקים והאגוזים במוצר.

8. לאחר בחינה של מוצרים דומים המיוצרים על-ידי חברות מתחרות, גילתי כי החברות המתחרות, רובן ככולן, דואגות לסימון אחוז קמח השיפון בלחמי השיפון אותם הן מייצרות ולחמן "הקל" מכיל פחות שליש קלוריות, מלחמן הרגיל המקביל.

9. על פי ייעוץ שקיבלתי אטען כי נגרם לי נזק ברור ומובהק. מדובר בנזק שהוא ממוני ובלתי ממוני. מוצר שנקרא "קל" ראוי שיהיו בו פחות קלוריות מאשר במוצר מקביל שאינו "קל". כמו כן, מוצר ששמו כולל את אחד מרכיביו ו/או שהרכיב

חשוב לאפיונו של המוצר ולצורך הבחנה בינו לבין מוצר אחר, החשיבות העליונה עבורי ועבור כל צרכן היא לאחוזים שמהווה אותו רכיב עיקרי מסך רכיבי המוצר.

10. בשל ההטעיה בהצגת הלחם כקל ובשל היעדר המידע אודות אחוז קמח השיפון, לא הייתה לי היכולת להעריך טיבו וערכו האמיתי של המוצר ולרכוש מוצר העונה לדרישותיי והולם את רצונותיי. המדובר במידע מהותי לצורך בחינת מוצר מקביל ויש בהיעדרו בכדי להוריד בעייני את ערך המוצר באופן משמעותי.

11. לפיכך ולפי ייעוץ משפטי אותו קיבלתי, אטען כי בגין נזק ממוני זה יש לפצות אותי וכל צרכן אחר בסך ממוצע של 11.55 ₪ (50% משווי המוצר) שכן בכל זאת הצרכן קיבל מוצר בעל ערך מסוים, אף אם איכותי פחות מזה שהתכוון לרכוש.

12. בנוסף, אף נגרם לי נזק שאינו ממוני, בעקבות גילוי העובדות הנכונות סבלתי מעוגמת נפש, חוסר נוחות כעס ותסכול. חשתי כך, כיוון שהוטעיתי לעניין מהותם של המוצרים ואפיונם, נותר אצלי פער מידע מהותי וערפול באשר לטיב המוצרים. הנתבעת אף פגעה בנוחותי ובזכותי להשוות בין מוצרים שונים. נזק זה יש להעריך בסך של 10 ₪ בגין כל מוצר.

13. לאור כל האמור, הואיל ומדובר בהפרה בוטה של הוראות החוק והדין, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן בנוסף, במסגרת תביעתי את הסעדים הבאים:

- **<u>סעד הצהרתי-</u>** לפיו יקבע בית המשפט הנכבד כי הנתבעת הפרה את הוראות חוק הגנת הצרכן, פקודת הנזיקין, חוק עשיית עושר ולא במשפט והפרו חובות חקוקות.
- **<u>צו עשה-</u>** לפיו תנתן הוראה לנתבעת להסיר המוצר מהמדפים וואו לתקן את המעשה וואו המחדל, לחדול מהטעיית הצרכנים ולהשיב את כל הכספים שגבתה שלא כדין.

14. אטען כי את חברי הקבוצה יש להגדיר כדלקמן:

"כלל הצרכנים אשר רכשו את מוצר הנתבעת מסוג "לחם שיפון קל" (להלן: "המוצר") וזאת החל מ-5 שנים עובר להגשת הבקשה."

15. עקב הפרת הוראות הדין, נגרמו לי ולחברי הקבוצה נזקים ממוניים ובלתי ממוניים. הערכה מדויקת של שיעור חברי הקבוצה והנזקים שנגרמו להם יכולה להיעשות ע"י בחינה מדוקדקת של נתוני המכירות, הזמנות סחורה, נתוני ייצור וכיוצב'.

16. אני רואה את החשיבות הכלכלית והחברתית הרבה בדבר שמירה על מערכת חוקי הגנת הצרכן וזכויות אשר מוענקות מכוחם, אשר ללא ספק נועדו להגן עלי כצרכנית בפרט ועל כלל הצרכנים בכלל ולאפשר רכישות מושכלות נבונות ורצוניות.

זה שמי, זו חתימתי וכל האמור לעיל אמת.

דליה וינקור

אישור

הנני הח"מ, עו"ד איל קומפורט, מאשר כי ביום 30/11/16 הופיעה בפני במשרדי ברח' הרצל 39 בפ"ת, הגב' דליה וינקור, שהזדהתה ע"י ת"ז מס' **317653616**, ולאחר שהזהרתיה כי עליה להצהיר את האמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות תצהירה דלעיל וחתמה עליו בפני.

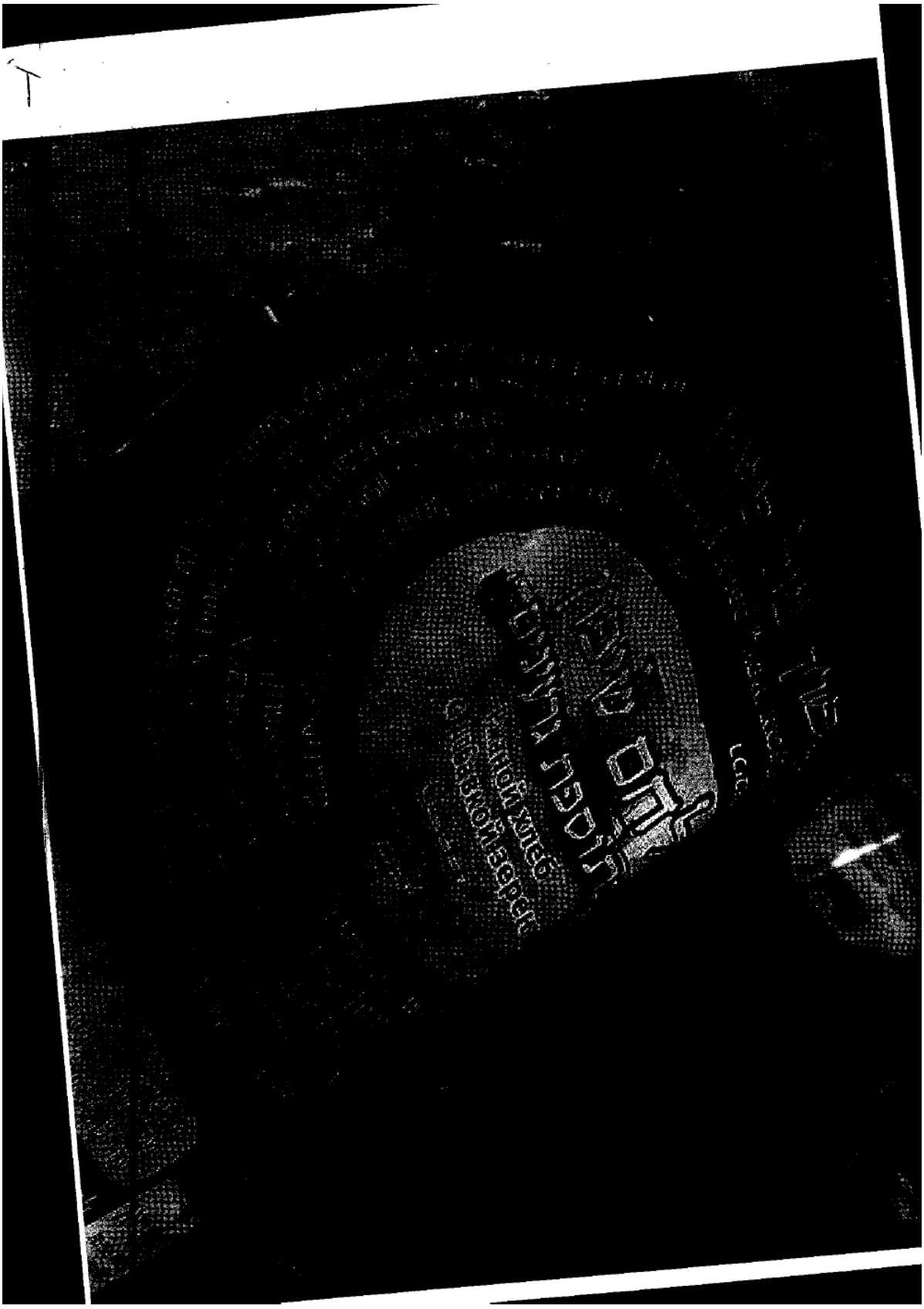
איל קומפורט, עו"ד
מ.ר 69397

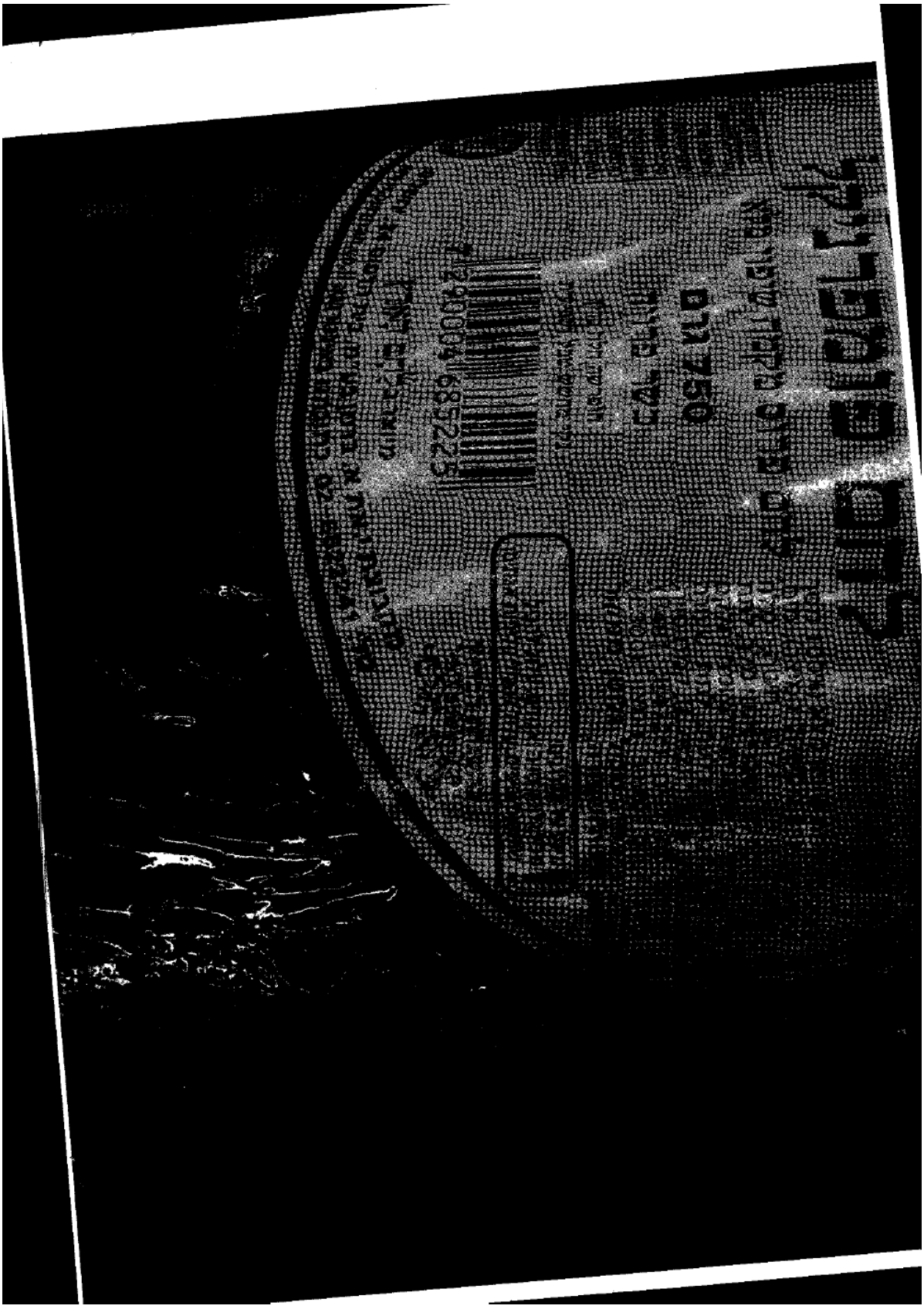
איל קומפורט, עו"ד

לחם
שיפון קל
6
לא מלוטרל
7 290012 981289

מאפיית טעמי הטבע
לחם שיפון ביתי
מחמצת טבעית
פרוסה
ללא סוכר • ללא שמרים • ללא כולסטרול
500 גר' בזמן האריזה

טופס 1
(תקנה 7א(ב))

מדינת ישראל

בית משפט ה[illegible] ב[illegible] תאריך 1/12/16

טופס 1 - פתיחת הליך אזרחי

(לפי תקנה 7 א(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984)

סמן במשבצת המתאימה:

1. המסמך המוגש

☒ תובענה עיקרית	☐ ערעור	☐ הודעה לצד ג'	☐ תביעה שכנגד	☐ בקשה בכתב המוגשת לפני פתיחת התיק העיקרי
	☐ ערעור שכנגד			

2. (א) סוג תיק בהליך אזרחי

☐ אבעיה	☐ בקשה לאישור עיקול	☐ בקשה לפי חוק להגנה על עדים, התשס"ט-2008[1]	☐ בקשה לתשלום תכוף	☐ הגבלים עסקיים	☐ הטרדה מאיימת וצו הגנה	☐ המרצת פתיחה	☐ המרצת פתיחה בוררות	☐ ועדת ערר	☐ חוזה אחיד
☐ חיקור דין אזרחי	☐ ניהול רכושם של נעדרים או שבויים	☐ ערעור אזרחי	☐ ערעור בחירות	☐ ערעור על בית דין למשמעת	☐ ערעור על בית דין משמעתי של רשויות מקומיות	☐ ערעור על בית דין משמעתי של עובדי מדינה	☐ ערעור על בית דין משמעתי של לשכת עורכי הדין	☐ ערעור לפי חוק חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950[2]	☐ ערעור על החלטת ועדה
☐ ערעור מיסים	☐ ערעור נוער אזרחי	☐ ערעור על החלטת רשם בית המשפט	☐ ערעור שונה אזרחי	☐ ערר על פי חוק המים, התשי"ט-1959[3]	☐ עתירות אסירים	☐ פירוקים	☐ פשיטת רגל	☐ רשות ערעור אזרחי	☐ רשות ערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל
☐ רשות ערעור על תביעות קטנות	☐ שכירות	☐ תיק אזרחי	☐ תיק אזרחי בסדר דין מהיר	☐ תיק אזרחי בסדר דין מקוצר	☐ תביעת בוררות	☒ תובענה ייצוגית			

[1] ס"ח התשס"ט, עמ' 98.
[2] ס"ח התש"י, עמ' 162.
[3] ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

(ב) סוג תיק בהליך משפחה

☐ אימוץ	☐ אפוטרופסות	☐ אכיפת פסק חוץ	☐ בקשה לאישור עיקול	☐ הטרדה מאיימת וצו הגנה	☐ היתר נישואין	☐ יישוב סכסוך	☐ ערעור משפחה	☐ ערעור על החלטת רשם	☐ רשות ערעור משפחה
☐ שינוי שם	☐ תביעת בוררות	☐ קביעת גיל	☐ התרת נישואין	☐ תיק הסכם	☐ תיק משפחה	☐ תביעת נזקקות	☐ תיק עזבונות	☐ ערעור משפחה אימוץ	

3. ☐ **סכום התביעה (בתביעות כספיות בלבד):** 1,077,500

4. ☐ **סוג עניין (יש למלא בהתאם להודעת מנהל בתי המשפט לפי תקנה 7א(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד- 1984 כפי שמתפרסמת ברשומות מזמן לזמן)[4]:** [illegible] (באפשרותך לבחור יותר מסוג עניין אחד באותו התיק, והאגרה שתשולם היא האגרה הגבוהה ביותר)

5. **בעלי הדין- פרטי מגיש התובענה** (די בציון פרטי בעל הדין הראשון) ☐ **קטין** ☐ **חסוי**

שם (פרטי ומשפחה/חברה/מוסד)	מספר זהות/ מספר ח"פ	מספר טלפון	כתובת
[illegible]	317653616*		[illegible]

* בהתאם לתקנה 7א(ו) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, אם אין בידי מגיש התובענה "מספר זהות" כהגדרתו בתקנות האמורות, עליו לפרט את הטעמים לכך. לפיכך, אם אין ברשותך מספר זהות, נא פרט: _____

6. **פרטי בעל-דין שכנגד[5]** (די בציון פרטי הנתבע הראשון) ☐ **קטין** ☐ **חסוי**

שם (פרטי ומשפחה/חברה/מוסד)	מספר זהות/ מספר ח"פ	מספר טלפון	כתובת
[illegible]	514580588		[illegible]
בעניין עיזבון המנוח (בתיקי עזבונות בלבד)	**מספר זהות**		**תאריך פטירה**

7. **אחר:**
☐ הוגשה בקשה לפטור מתשלום אגרה בהתאם לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007[6] או תקנות בית המשפט לעניני משפחה (אגרות), התשנ"ו-1995[7].

8. **פרט בקשות שנפתחו לפני פתיחת ההליך הנוכחי:** _____

[5] בהתאם לתקנה 9(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, פרטי הנתבע ימולאו עד כמה שניתן לברדם.
[6] ק"ת התשס"ז, עמ' 720.
[7] ק"ת התשנ"ו, עמ' 8.

מספר תיק	שם התיק	תיאור

9. **פרטי בא כוח** (אם מגיש התובענה מיוצג)

שם עורך הדין (שם פרטי ושם משפחה)	שם משרד עורך הדין	מספר רשיון	מספר פקס	מספר טלפון
[illegible]	[illegible]	69397	076-5410700	076-5410710

אני מצהיר כי ידוע לי שסעיף 4 לטופס זה משמש, בין היתר, לצורך שומת אגרת בית משפט ואני מתחייב כי אין התובענה כוללת סוגי עניין שלא פורטו בסעיף 4 לטופס זה.

1/12/16
תאריך

חתימה